

a base for pure science in Ukrainian studies disciplines, the development of conceptual foundations of the studies, the actual design of their model, which is implemented not only on the American continent, but also embodied in universities of European space.

Астапенко Ігор Анатолійович,

науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, кандидат філологічних наук

Емма Андіївська – український вимір слов'янського світу

У доповіді запропоновано аналіз життя та творчості Емми Андіївської через призму сучасних теоретико-, історико-літературних напрацювань, поетикальних параметрів тексту, категорій автореференційності та метатекстуальності. Окрему увагу приділено розгляду всіх поетичних жанрів, з якими Емма Андіївська працює у XXI ст.: сонета, верлібра, несонетних ліричних віршів, лічилок, лічилок-поем. Розглянуто дискурсивну генезу герметичної поезії, особливості втілення її в художній літературі; проведено всебічне дослідження герметичної природи поезії Емми Андіївської XXI ст. З'ясовано творчо-світоглядні засади поетки (зокрема, завдяки індивідуальному спілкуванню по телефону).

В докладі пропонується аналіз життя і творчості Емми Андиевской через призму современных теоретико-, историко-литературных наработок, поетикальных параметров текста, категорий автореференциальности и метатекстуальности. Особое внимание уделено рассмотрению всех поэтических жанров, с которыми Эмма Андиевская работает в XXI в.: сонета, верлибра, несонетных лирических стихов, считалок, считалок-поэм. Рассмотрена дискурсивная генеза герметичной поэзии, особенности воплощения ее в художественной литературе; проведено всестороннее исследование герметичной природы поэзии Эммы Андиевской XXI в. Выявлены творческие мировоззренческие основы поэтессы (в частности, благодаря индивидуальному общению по телефону).

The report proposes an analysis of the life and work by Emma Andiyevska through the prism of modern theoretical, historical and literary studies, poetic text parameters, categories of autoreferencing and metatextuality. Particular attention is paid to the consideration of all poetic genres with which Emma Andiyevska works in the 21 st century: sonnets, free verses non-sonnet forms, lyrical poems, countable rhymes, countable rhymes-poems. The discursive genesis of hermetic poetry, peculiarities of its embodiment in fiction is considered. A comprehensive study of the tightness of the poetry by Emma Andiyevska of the XXI century was conducted. The creative and ideological principles of poetry (in particular, due to individual communication by phone) are revealed.

Агаманенко Алла Євгенівна,

директор Інституту досліджень української діаспори, декан факультету міжнародних відносин Національного університету «Острозька академія», доктор історичних наук

Закордонне українознавство: структура та перспективи розвитку

Закордонне українознавство, безперечно, є частиною славістичних студій. При цьому під українознавством розуміємо студії лінгвістичні (мовознавчі), літературознавчі, історичні, культурологічні тощо – тобто всі ті, що розкривають різні аспекти життя України та українців. При цьому суб'єктом «закордонного українознавства» виступають як інституції, так і окремі дослідники українського та неукраїнського походження. Різним аспектам розвитку українознавства як частини славістичних досліджень присвячено значну кількість праць. Формування його як наукового напрямку та частини освітньої системи розпочалось у країнах розселення українців з міжвоєнного періоду, у межах діяльності в першу чергу українських наукових об'єднань та навчальних закладів. Для другої та третьої еміграційних хвиль включення українознавства до освітньої та наукової систем країн поселення було пов'язане з особливостями соціокультурного середовища останніх. Тому можна говорити про спільні та особливі риси розвитку українознавчих студій у кожній країні. До спільних можна віднести значною мірою подібну інституційну побудову, що включала/включає славістичні національні наукові об'єднання (асоціації славістів), українські наукові об'єднання (наукові товариства), навчальні та наукові підрозділи університетів (інститути, кафедри українознавства або його окремих напрямів – мови, літератури, історії тощо), наукові видання. Зрозуміло, що варто згадати й про провідних представників. Хронологічно розвиток закордонного українознавства можна поділити на кілька періодів (найпоширенішим є поділ за еміграційними хвилями). Водночас пропонуємо поділити на час до і після постановня незалежної Української держави. Критерієм для цього поділу є можливість (та її реалізація) участі України в розвитку закордонного українознавства як складової культурного представництва держави у світі, створення її позитивного іміджу тощо.

Zagraniczne studia ukrainoznawcze niewątpliwie znajdują się w obrębie studiów sławistycznych. Ukrainoznawstwo obejmuje studia lingwistyczne (językowe), literaturoznawcze, historyczne, etc. – czyli wszystkie kierunki, które ujawniają różne aspekty życia Ukrainy i Ukraińców. Przy czym subjektem «zagranicznych studiów ukrainoznawczych» występują jak instytucje, tak i osobne badacze (naukowcy) pochodzenia ukraińskiego i nie-ukraińskiego.

Różnym aspektem rozwoju studiów ukrainoznawczych, jako części studiów sławistycznych, poświęcona jest duża ilość badań naukowych. Proces kształtowania się

ukrainoznawstwa jako kierunku naukowego i części systemu edukacyjnego rozpoczął się w krajach rozszelienia Ukraińców w okresie międzywojennym, w ramach działań przede wszystkim ukraińskich stowarzyszeń naukowych i instytucji edukacyjnych. Dla drugiej i trzeciej fali emigracyjnych włączenie ukraińoznawstwa do systemu edukacyjnego i naukowego wynikało ze specyfiki środowiska społeczno-kulturowego krajów osiedlenia. Dlatego możemy mówić o wspólnych i specyficznych cechach studiów ukraińoznawczych w każdym kraju. Do wspólnych cech, w dużej części, możemy odnieść podobną konstrukcję instytucjonalną, która obejmuje krajowe sławistyczne stowarzyszenia naukowe (stowarzyszenia sławistów), ukraińskie naukowe stowarzyszenia (towarzystwa naukowe), edukacyjne i naukowe jednostki uniwersytetów (instytuty, katedry ukrainistyki – albo jej odrębnych kierunków – języka, literatury, historii etc.), wydania naukowe. Oczywiście jest, że należy wspomnieć o czołowych przedstawicielach.

Chronologicznie, rozwój zagranicznych studiów ukraińoznawczych można podzielić na kilka okresów (najczęściej stosują podział według fal emigracyjnych). Jednocześnie proponujemy podział na okres przed ustanowieniem niepodległego państwa ukraińskiego i po nim. Do kryterium takiego podziału należy możliwość (i jego wdrożenie) udziału Ukrainy w procesie rozwoju studiów ukraińoznawczych za granicą jako elementu reprezentacji kulturowej Ukrainy na świecie, tworzenie jej pozytywnego wizerunku i tak dalej.

No doubt, foreign Ukrainian studies are a part of Slavic studies. At the same time, under the Ukrainian studies we understand linguistic, literary, historical, cultural, etc studies – all those that are related to various aspects of the life of Ukraine and Ukrainians. In this case, the subject of «foreign Ukrainian studies» can be institutions, and individual researchers of Ukrainian and non-Ukrainian origin as well.

A significant number of works are devoted to various aspects of the development of Ukrainian studies as part of Slavic studies. Its formation as a scholarly direction and a part of the educational system began in the countries of settling of Ukrainians during the interwar period, first of all within the scope of activity of Ukrainian scholarly associations and educational institutions. During the second and third emigration waves, the inclusion of Ukrainian studies in the educational and scholarly systems of the countries of the settlement was connected with the peculiarities of the socio-cultural environment of them. Therefore, we can talk about the common and special features of the development of Ukrainian studies in each country. To common features we can attribute a mostly similar institutional structure that included/includes Slavic national scholarly associations, Ukrainian scholarly associations, academic and research departments of universities (institutes, departments of Ukrainian studies or its separate directions – language, literature, history etc.), scholarly publications. It goes without saying that leading representatives have also to be mentioned.

Chronologically, the development of foreign Ukrainian studies can be divided into several periods (the most common is the division by emigration waves). At the same time, we propose the division by the time periods before and after the establishment of an independent Ukrainian state. The measure for this division is the possibility (and its realization) of Ukraine's participation in the development of foreign Ukrainian studies which may be regarded as an element of the cultural representation of the state in the world, the creation of its positive image, and so on.

Божук Людмила Володимирівна,

доцент кафедри історії України та документознавства Національного авіаційного університету України, кандидат історичних наук

Сучасна періодика українського зарубіжжя як джерело вивчення та популяризації культурно-освітніх здобутків закордонних українців

Історію української діаспори, результативну діяльність створених нею в іншоетнічному середовищі численних наукових, освітніх, релігійних інституцій, громадсько-політичних, культурно-мистецьких та молодіжних організацій маємо можливість вивчати не лише з архівних документів, мемуарної літератури, а й з періодичних видань. Поряд зі школою, родиною, громадою, преса була й залишається вагомим чинником становлення й розвитку закордонного українства. Періодика дає можливість дослідникам не лише прослідкувати за видавничою діяльністю різноманітних організацій українського зарубіжжя, але й дізнатися чимало цікавого про події із життя української діаспори за межами України, з'ясувати найважливіші напрями праці громадських об'єднань, науково-освітніх, культурних установ від часу їх створення й до сьогодні, їх участь у процесах розбудови Української держави, формуванні позитивного іміджу історичної батьківщини серед міжнародної спільноти. Тому, безперечно, заслуговує на увагу науковців.

Историю украинской диаспоры, результативную деятельность созданных ею в иноэтнической среде многочисленных научных, образовательных, религиозных институций, общественно-политических, культурных и молодежных организаций имеем возможность изучать не только из архивных документов, мемуарной литературы, но и из периодических изданий. Наряду со школой, семьей, общественными организациями, пресса была и остается весомым фактором становления и развития зарубежных украинцев. Поскольку она дает возможность исследователям не только изучать издательскую деятельность различных организаций украинского зарубежья, но и узнавать много интересного из жизни украинской диаспоры за пределами Украины, выяснять важнейшие направления деятель-